

Suomen EU-avaintavoitteet 2011–2012

- Suomen EU-politiikan avaintavoitteet 2011–2012 ovat hankkeita, jotka koskettavat useita hallinnonaloja ja vaativat Suomelta aktiivista ja järjestelmällistä vaikuttamista.
- EU-vaikuttamista ohjaavat lisäksi kunkin ministeriön toimialaltaan laatimat prioriteettikartoitukset sekä hallitusohjelma, joka antaa yleiset puitteet Suomen EU-vaikuttamiselle.
- Taluskriisin hoitaminen dominoi vahvasti EU-agendaa. Suomi muokkaa aktiivisesti EU:n politiikkaa niin akuutin kriisin taltuttamisen, tulevan taluskurin tiukentamisen kuin talouskasvun edistämisen osalta.
- Suomalaista valtioneuvostotason EU-vaikuttamista lähiaikoina vaativat erityisesti unionin tulevat rahoituskehykset, monet EU:n ja Suomen kilpailukykyyn suoraan tai välillisesti liittyvät lainsäädäntö- ja muut hankkeet sekä maataloutta, metsiä ja aluepolitiikkaa koskevat aloitteet.
- Avaintavoitteiden edistäminen edellyttää, että EU:ta vahvistetaan määrätietoisesti kansainvälisenä toimijana. Suomen tavoitteena on, että unioni ottaa ulko-, turvallisuus- ja kehityspolitiikassa sekä taloudellisissa ulkosuhteissa nykyistä vahvemman roolin.

1. Akuutin velkakriisin hoitaminen ja rahoitusmarkkinoiden vakauttaminen

Akuutin velkakriisin hoitaminen ja tartuntavaikutusten minimointi on tällä hetkellä Suomen EU-politiikan keskeisin tavoite. Suomen toimintaa ohjaava periaate on, että **jokaisella euromaalla on säilyttävä vastuu omista veloistaan. Markkinapainetta ei tule heikentää**, koska se on tärkeä osa **kurinalaisen talouspolitiikan** harjoittamista ja sillä on toimia ohjaava vaikutus.

Hallitusten välisten kriisinhallintajärjestelmien – Euroopan rahoitusvakaussäätö- ja Euroopan vakaussäätömekanismin – käyttö **edellyttää tiukkaa ehdollisuutta**. Suomi suhtautuu myönteisesti siihen, että Euroopan vakaussäätömekanismin toimintaa aikaistetaan. Yksityisen sektorin vastuun tulee olla osa mekanismin toimintaa. Lisäksi Euroopan vakaussäätömekanismin rakenne ei saa olla sellainen, että euromaat siirtyisivät valtioiden veloissa yhteisvastuuseen, vaan jokaisen valtion tulee vastata omasta julkisesta taloudestaan ja omista veloistaan. Vakaussäätömekanismien kapasiteetin vahvistaminen on toteutettava siten, etteivät euromaiden **takaussäätöt** kasva jo sovitusta.

Pankkien toiminnan jatkumisen tukemiseksi ja luottolaman välttämiseksi tarvitaan määrätietoisia toimenpiteitä. Tämän vuoksi tarvitaan mm. **pankkijärjestelmän pääomittamista**. Mahdolliset pääomittamiset tulee tehdä ensisijaisesti yksityisen sektorin toimesta, toissijaisesti kotivaltioiden toimesta ja vasta ehdottomasti viimeisenä vaihtoehtona ERVV:n kautta tapahtuvalla lainoituksella

kotivaltioille. ERVV:n käyttö pankkien pääomittamiseksi tulee rajata siten, että omistajilla ja kotivaltioilla on selkeästi todennettavissa oleva ensisijainen vastuu.

Suomi pitää tärkeänä, että Kansainvälinen valuuttarahasto **IMF osallistuu** myös jatkossa niin merkittäväällä panoksella kuin mahdollista kaikkiin euroalueen kriisinhallintatoimenpiteisiin.

Suomi kiirehtii **kansainvälisen rahoitusmarkkinaveron käyttöönottoa** maantieteellisesti mahdollisimman kattavasti ja toimii aktiivisesti sen edistämiseksi sekä EU:ssa että globaalitasolla. Tavoitteena on globaali vero, mutta ensi vaiheessa kyseeseen voi tulla myös EU:n tasolla toimeenpantava järjestelmä.

On tärkeää, että EU:ssa valmisteilla olevia **rahoitusmarkkinoiden sääntelyhankkeita** kiirehditään.

2. Euroalueen kehittäminen

Akuutin kriisinhoidon lisäksi euroalueen sääntöjä on kehitettävä niin, etteivät nykyisen kaltaiset kriisit pääse toistumaan. **EU:n yhtenäisyys** on turvattava kehitettäessä euroalueen toimintaa.

26.10. eurohuippukokouksen julkilausumaan sisältyvät sekä kansalliset että euroalueen tasoiset toimet (ml. talouspolitiikan koordinaatiopaketti six pack) tulee **toimeenpanna** nopeasti ja tehokkaasti markkinoiden luottamuksen palauttamiseksi.

Komission 23.11.2011 antamat ehdotukset **kansallisten budjettien valvonnasta** sekä **ongelmamaiden talouden ja budjetin valvonnan vahvistamisesta** tulee käsitellä mahdollisimman nopeasti.

Euroalueen ulkosuhteiden hoitamista koskeva uudistus on tullut entistä ajankohtaisemmaksi sen jälkeen, kun G20-tason ja globaalin koordinaation merkitys on kasvanut, mikä on saattanut heikentää pienten jäsenvaltioiden asemaa valmisteluissa.

Maaliskuuhun 2012 mennessä valmistuu selvitys siitä, kuinka talousunionia vahvistetaan ml. kartoittamalla mahdollisuutta rajoitettuihin perussopimusmuutoksiin. Suomi katsoo, että **perussopimusten muuttaminen ei ole ensisijainen keino talousliiton vahvistamiseksi**, eikä sen avulla voida ratkaista akuutteja kriisejä. Suomi on kuitenkin valmis harkitsemaan perussopimusten muuttamista, jos se todetaan välttämättömäksi julkisen talouden kurinalaisuuden parantamiseksi. Tällaisia toimia voisivat olla mm. vakaus- ja kasvusopimuksen sanktioiden muuttaminen mahdollisimman automaattisiksi, vakaus- ja kasvusopimuksen vahvistaminen tekemällä käännetty määräenemmistö päätöksenteko pääasialliseksi päätöksentekosäännökseksi sekä tämän sopimuksen integroiminen perussopimukseen.

3. Kilpailukyvyn ja työllisyyden parantaminen

Akuutin taluskriisin hoidon ohella unionin pitkän tähtäimen kilpailukyvyn varmistaminen ja työllisyyden parantaminen on ensiarvoisen tärkeää, jotta voidaan luoda pohja tulevaisuuden kestäväälle kasvulle.

Taluskriisin myötä euromaiden on välttämätöntä sitoutua **rakennemuutoksiin**, joilla varmistetaan kilpailukyky sekä korkea työllisyysaste. **Eurooppalainen ohjausjakso** (semester) ml. **Euro Plus -sopimus** tarjoavat työlle valmiin rakenteen. **Ohjausjaksoa tulee kuitenkin vahvistaa ja jäsenmaiden sitoutumista parantaa**. Päämiestason seuranta sekä vertaispaine ("naming and shaming") ovat keskeisessä roolissa.

Suomi tukee **EU:n sisämarkkinoiden kehittämistä ja olemassa olevien säädösten toimeenpanon tehostamista, ml. palveludirektiivi**. Lisäksi tulee keskittyä sisämarkkinoiden täydentämiseen erityisesti **digitaalisten sisämarkkinoiden** osalta. Digitaalisen talouden toiminnan vahvistamisella on keskeinen merkitys koko Euroopan talouskasvulle.

Kansainvälisen kaupan vapauttaminen ja kaupan esteiden purkaminen on tärkeää EU:n talouskasvun kannalta. Meneillään olevat WTO-neuvottelut informaatioteknologia-sopimuksen uudistamisesta sekä EU:n keskeiset meneillään olevat vapaakauppaneuvottelut (mm. Intia, Kanada, Malesia) tulee saada päätökseen pikaisesti.

Käynnissä olevissa **rahoituskehysneuvotteluissa on useita politiikkaohjelmia**, joilla on suoria kilpailukykyvaikutuksia. Painopistettä tulee siirtää kohti kasvua, työllisyyttä, osaamista ja innovaatioita sekä sosiaalista oikeudenmukaisuutta ja ympäristön tilaa edistäviä toimenpiteitä.

Meripolttoaineiden rikkihaittoisuutta koskevan rikkidirektiivin osalta Suomi pyrkii löytämään ratkaisuja siihen, ettei täytäntöönpanosta ja sen aikataulusta aiheudu kohtuuttomia kustannuksia suomalaisille yrityksille tai valtiontaloudelle ja että vientiteollisuuden kilpailukyky pystyttäisiin turvaamaan.

Suomi toimii aktiivisesti erityispiirteidemme huomioon ottamiseksi **EU:n ilmasto- ja energiapäätöksissä**, joita tehdään mm. EU:n ilmasto- ja energiapolitiikkaa koskevista tiekartoista sekä niiden pohjalta valmisteltavasta lainsäädännöstä. **Ilmastohaasteisiin vastaaminen ja siirtyminen kohti vähähiilistä yhteiskuntaa** luovat mahdollisuuksia myös kasvulle EU:ssa sekä edistää Suomen mahdollisuuksia kehittyä vähäpäästöisten ratkaisujen kärkimaaksi.

4. EU:n tulevat rahoituskehukset

EU:n seuraavan rahoituskehityksen on heijastettava sekä julkisen talouden vaikeaa tilannetta että tarvetta vahvistaa talouskasvun ja työllisyyden edellytyksiä. **Unionin budjetin kokoa ei voida merkittävästi kasvattaa** tilanteessa, jossa jäsenvaltiot joutuvat sopeuttamaan kansallisia budjettejaan.

EU:n talousarvion rahoitusjärjestelmän, omien varojen järjestelmän, tulee olla **yksinkertainen, läpinäkyvä ja oikeudenmukainen**, ja sen tulee tarjota riittävät ja vakaat resurssit. Jäsenvaltioiden maksuaseman tulisi perustua näiden varallisuustasoon. On tärkeää, että neuvotteluja joidenkin jäsenmaiden erillisten **maksualennusten poistamiseksi** jatketaan. Suomi on valmis tarkastelemaan komission ehdotuksia **uusien omien varojen** osalta.

Suomi katsoo, että **rahoituskehityksen ulkopuolisia välineitä** tulisi olla vain hyvin perustelluissa tapauksissa.

5. Suomalaisen maa- ja metsätalouden sekä aluepolitiikan edellytysten turvaaminen

Suomi pitää komission ehdotusta yhteisen **maatalouspolitiikan uudistamiseksi** hyvänä lähtökohtana tuleville keskusteluille uudistuksen sisällöstä. Suomi suhtautuu alustavan myönteisesti suorien **tukien viherryttämiseen**, mutta katsoo että sillä ei saa luoda lisää hallinnollista taakkaa tai byrokratiaa ja lisäksi tulee ottaa huomioon erityisesti yhteisen maatalouspolitiikan kakkospilarista maksettava ympäristötuki. **Maaseudun kehittämiseen** osoitettujen varojen reaaliarvo tulee turvata rahoituskehyksessä ja Suomen niistä saaman suhteellisen osuuden tulee pysyä vähintään ennallaan. **Sokerin kiintiöjärjestelmää** tulee jatkaa vähintään vuoteen 2020 saakka tuotannon jatkumisen turvaamiseksi myös Suomessa.

Suomi pitää tärkeänä, että EU:n alue- ja rakennepolitiikka luo edellytykset alueiden kestäväälle taloudelliselle kehitykselle tavoitteena älykkään kasvun ja hyvinvoinnin edistäminen sekä sosiaalisen syrjäytymisen ehkäiseminen. Koheesiopoliittisen rahoitusratkaisun tulee olla **reilu ja oikeudenmukainen kaikkien jäsenmaiden ja alueiden näkökulmasta**. Suomen lähtökohtana on, että rakennerahasto-kauden 2014–2020 Suomen saama **suhteellinen rahoitusosuus** säilyy. **Syrjäisen sijainnin huomioiminen ja harvaanasuttujen alueiden erityisaseman turvaaminen** (pohjoinen ja itä) on Suomelle rakennerahastopolitiikan avainkysymys. Suomelle on tärkeää, että koheesiopoliittinen rahoitus on **ehdollista**, eli se voidaan tarpeen tullen keskeyttää. Ehdollisuus kytkeytyy julkisen talouden tilaan ja lähentymisohjelman täytäntöönpanoon.

Metsäpolitiikan osalta EU:ssa on aktiivisessa vaiheessa monia prosesseja, mm. metsästrategian päivitys, joissa tulee turvata suomalaisen kestävä metsätalouden asema. **Metsänielujen laskentasääntöjen** osalta Suomi tukee EU:ssa hiilinielujen laskentatapaa, joka perustuu luonnontieteelliseen hiilinielujen todellisten muutosten seurantaan ja turvaa Suomessa metsän kestävä talouskäytön. **Metsäbiomassan kestävyyskriteerien** kehittämisen osalta Suomi suhtautuu tässä vaiheessa varauksellisesti ajatuksiin kestävyyskriteerien laajentamista biopolttoaineen raaka-aineen lisäksi myös muuhun energiakäyttöön tarkoitetun biomassan tuotantoon ja haluaa, että biopolttoaineiden kestävyyskriteerien laajentaminen tehdään parasta tieteellistä tietoa käyttäen.

Monien edellä kuvattujen avaintavoitteiden edistäminen edellyttää, että EU:ta vahvistetaan määrätietoisesti kansainvälisenä toimijana. Suomi tukee Euroopan ulkosuhdehallinnon vahvistamista. Suomen tavoitteena on, että unioni ottaa ulko-, turvallisuus- ja kehityspolitiikassa sekä taloudellisissa ulkosuhteissa nykyistä vahvemman roolin. Suomi pyrkii edistämään unionin yhteistä turvallisuus- ja puolustuspolitiikkaa esimerkiksi siten, että unionille perustetaan yhteinen suunnittelu- ja johtamiskyky. Suomi tukee myös EU:n taisteluosastojen joustavampaa käyttöä ja jäsenmaiden voimavarojen yhteiskäyttöä ja jakamista.